

СИЛАБУС навчальної дисципліни		SYLLABUS	
ЕРГОНОМІКА		ERGONOMICS	
Шифр за ОП	ФП17	Code in Educational Program	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: Bachelor's (first)	
Галузь знань Соціальні і поведінкові науки	05	Field of knowledge Social and behavioural sciences	
Спеціальність Економіка	051	Field of study Economics	
Освітня програма: Управління персоналом і економіка праці		Educational Program: HR management and labour economics	

РІВНЕ - 2023

Силабус освітньої компоненти «Ергономіка» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління персоналом і економіка праці» спеціальності 051 Економіка. Рівне. НУВГП. 2023. 10 стор.

ОПП на сайті університету:

https://ep3.nuwm.edu.ua/20893/1/%D0%9E%D0%9F%D0%9F_%D0%A3%D0%9F%D0%95%D0%9F_2021.pdf

Розробник силабусу: *Самоліук Н.М., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол №1 від "31" серпня 2023 року

Завідувач кафедри: *Мищук Галина Юріївна, доктор економічних наук, професор.*

Керівник (гарант) ОП: *Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол №1 від "31" серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ: *Ковшун Наталія Едуардівна, доктор економічних наук, професор.*

Попередня версія силабусу (06-05-56S)

© Самолюк Н.М., 2023
© НУВГП, 2023

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Управління персоналом і економіка праці</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Рік навчання, семестр	<i>2, 3</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>24 год. / 6 год.</i>
Практичні заняття:	<i>18 год. / 6 год.</i>
Самостійна робота:	<i>78 год. / 108 год.</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лектор	<i>Самолюк Наталія Миколаївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва</i>
	
Вікіситет	http://surl.li/jxtbs
ORCID	http://orcid.org/0000-0001-8693-8558
Канали комунікації	n.m.samoliuk@nuwm.edu.ua <i>+380978889440</i>
Асистент лектора	<i>Олійник Олена Олександрівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва.</i>
	

Вікіситет	http://surl.li/kbpvy
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-3941-2286
Канали комунікації	o.o.oliynuk@nuwm.edu.ua +380973322451

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та завдання

Метою викладання навчальної дисципліни «Ергономіка» є отримання студентами теоретичних знань щодо допустимих фізичних, нервових, та психічних навантажень на людину в процесі праці та особливостей оптимального пристосування навколишніх умов виробництва, для продуктивної праці.

Основними завдання вивчення дисципліни є засвоєння здобувачами вищої освіти теоретико-методологічних та економічних аспектів ергономіки; формування навичок і вмінь самостійно розробляти і обґрунтовувати заходи щодо удосконалення трудового процесу на основі створення таких умов, за яких забезпечується висока продуктивність, стійка працездатність та зберігається здоров'я працівників.

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2523>

Компетентності

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК14. Навички здійснення безпечної діяльності.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК17. Навики аналізу, планування, організації, розвитку та мотивування ефективного використання потенціалу людських ресурсів на мікро- та макрорівнях.

Програмні результати навчання

ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН26. Здатність вести діяльність з дотриманням принципів безпеки.

ПРН28. Здатність вирішувати управлінські завдання щодо планування, організації, розвитку та мотивуванням ефективного використання потенціалу людських ресурсів у мікро- та макроекономічних системах.

Структура та зміст освітнього компонента

Лекції – 24 год., практичні – 18 год., самостійна робота – 78 год.

Розподіл кількості годин, ПРН	Опис освітнього компонента
Тема 1. Теоретичні аспекти ергономіки	
лекції – 2 год. прак. – 2 год. ПРН – 5, 6, 13, 17	Предмет і завдання курсу «Ергономіка». Методи і засоби ергономічних досліджень (антропометричні дослідження, дослідження санітарно-гігієнічних та естетичних умов праці).
Тема 2. Ергономічний підхід до організації праці	
лекції – 4 год. прак. – 2 год. ПРН – 5, 6, 10, 12, 13, 18, 21, 26, 28	Робоче місце та його різновиди. Раціональне планування та організація робочого місця. Оснащення робочого місця. Атестація робочих місць за умовами праці.
Тема 3. Фактори впливу на працездатність людини	
лекції – 4 год. прак. – 2 год. ПРН – 5, 6, 12, 13, 15, 17, 21, 26, 28	Суть і динаміка працездатності людини. Фактори, що впливають на працездатність. Показники і методика оцінки працездатності людини. Заходи щодо підвищення працездатності працівників.
Тема 4. Виробнича втома і заходи запобігання перевтомі працівників	
лекції – 2 год. прак. – 2 год. ПРН – 5, 6, 12, 13, 15, 17, 21, 26, 28	Сутність та особливості втоми і перевтоми. Показники втоми та перевтоми. Заходи запобігання перевтомі працівників.
Тема 5. Фізіологічні основи проектування раціональних режимів праці і відпочинку	
лекції – 4 год. прак. – 2 год. ПРН – 5, 6, 11, 12, 13, 15, 17, 21, 26, 28	Суть режиму праці і відпочинку та критерії його раціональності. Методичні засади та фізіологічні закономірності проектування режимів праці і відпочинку. Методи встановлення регламентованих перерв на відпочинок. Шляхи раціоналізації режимів праці і відпочинку.
Тема 6. Ергономічний аналіз технологічних процесів та обладнання	
лекції – 4 год. прак. – 4 год. ПРН – 5, 6, 12, 13, 17, 21, 26, 28	Ергономічний аналіз технологічного процесу з виготовлення певного об'єкту. Вимоги ергономіки до устаткування. Ергономічний аналіз систем технологічного обладнання та виробничого середовища.
Тема 7. Ергономічні вимоги до проектування інтер'єрів різного призначення	
лекції – 2 год. прак. – 2 год. ПРН – 5, 6, 11, 12, 13, 17, 18, 21, 26, 28	Загальні умови комфортності. Основні вимоги функціональності. Ергономічні вимоги та рекомендації для проектування різних видів меблів. Ергономічні вимоги та рекомендації щодо оформлення інтер'єру.
Тема 8. Ергономіка та дизайн робочого одягу	
лекції – 2 год. прак. – 2 год. ПРН – 5, 6, 11, 12, 17, 18, 21, 26, 28	Вимоги ергономіки до робочого одягу. Засоби індивідуального захисту. Дизайн робочого одягу.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, комунікаційні якості, навички письмового спілкування, налагоджувати контакти, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та прийняття рішення, здатність до абстрактного та логічного мислення, аналізу та синтезу

Форми та методи навчання

Методи навчання: лекція у формі діалогу, проблемна лекція, міні-лекція,

навчальна дискусія, аналіз конкретних ситуацій (case study), робота у мікрогрупах, індивідуальні завдання для вирішення практичних вправ та задач, тестові завдання.

Технології навчання: навчальні посібники, наукові статті, мультимедійна презентація, відеовізуалізація, друкований роздатковий матеріал, проєктна технологія.

Порядок та критерії оцінювання

Система оцінювання знань студентів проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НУВГП - <https://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного контролю знань за ЄКТС.

Розподіл обов'язкових балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)		Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				МК1	МК2	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	МК1	МК2	
5	8	8	7	8	8	8	8	20	20	100

Студенти мають можливість отримати додаткові бали (бонуси) за участь у конкурсах студентських наукових робіт, наукових конференціях, студентських олімпіадах, а також за інші види науково-дослідної роботи – 5 балів.

Усі модульні контролю проходять у формі тестування на навчальній платформі Moodle.

Перший модульний контроль містить 30 запитань різного рівня складності: перший рівень – 24 запитань по 0,5 бала, другий рівень – 5 запитань по 1 балу, третій рівень – 1 запитання на 3 бали. Усього – 20 балів.

Другий модульний контроль містить 31 запитання різного рівня складності: перший рівень – 24 запитань по 0,5 бала, другий рівень – 6 запитань по 1 балу, третій рівень – 1 запитання на 2 бали. Усього – 20 балів.

Для забезпечення права на об'єктивне оцінювання студентам надається право подавати в письмовій формі апеляційну скаргу про незгоду з отриманими балами.

Проведення поточних і семестрових контролів відбувається відповідно до порядку наведеного у Положенні про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти - <http://surl.li/iujw/>

Поєднання навчання та досліджень

Здобувач освіти, за бажанням, може поєднати навчання і виконання науково-прикладних досліджень з навчальної дисципліни або професійним спрямування випускової кафедри.

Результати досліджень оприлюднюються на конференціях, круглих столах, конкурсах наукових робіт, як правило, у вигляді публікацій, наприклад у «Студентському віснику НУВГП».

Передбачено додаткові бали за виконання завдань і участь у наукових заходах.

Інформаційні ресурси

Основна література

1. Самолук Н.М. Фізіологія і психологія праці : навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2013. 330 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/2806/>

2. Гервас О.Г. Ергономіка: Навчально-методичний посібник. Умань: видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2011. 130 с.

3. Ергономіка та ергономічний дизайн : підручник. К. : НАКККіМ, 2017. 604 с.

Додаткова література

4. Абракітов В.Е. Конспект лекцій з дисципліни «Ергономіка робочих місць». ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2017. 78 с.

5. Голінько В.І. Моніторинг умов праці: підручник. НГУ, 2014. 230 с.

6. Олійник О.П. Основи дизайну інтер'єру : навч. посіб. НАУ, 2011. 228 с.

7. Сердюк С.М. Ергономічні питання проектування людино-машинних систем : навчальний посібник. ЗНТУ, 2014. 334 с

8. Терентьев О.О. Ергономіка інформаційних технологій: навчальний посібник. К., 2020. 95 с.

9. Корольчук М.С. Психофізіологія діяльності: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Ельга, Ніка-Центр, 2003. 400 с.

Дедлайни та перескладання

Завдання навчальної дисципліни повинні бути виконані впродовж навчального семестру у якому викладається дисципліна, до початку сесії.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядоку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/25072/> Згідно цього документу також реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі

Інформація щодо перездачі модулів розміщена в розділі Оголошення на навчальній платформі НУВГП - <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до Положення про неформальній та інформальну освіту в НУВГП - <http://surl.li/jznmq>

Організація неформальної освіти в НУВГП покладено на Центр неформальної освіти - <https://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdzili/centr-neformalnoji-osviti>

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно опановувати (поглиблювати) знання в розрізі навчальної дисципліни (окремих її тем) і наступним їх зарахуванням, використовуючи загальнодовідані освітні платформи (наприклад Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn).

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

Спеціалісти консалтингових центрів та HR-служб (ТОВ «ІМПЕРІЯ-КОНСАЛТИНГ», ТОВ «Вік-Експо» та ін), НУВГП.

Правила академічної доброчесності

Пропагування принципів академічної доброчесності в НУВГП передбачається відповідними документами, зокрема Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП - <https://ep3.nuwm.edu.ua/10325/> та Кодексом честі студентів - <https://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>

Студенти повинні дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності, сумлінно та самостійно (крім випадків, що санкціоновано передбачають групову роботу) виконувати навчальні та дослідницькі завдання, посилаючись на джерела, з яких береться інформація.

Якщо у виконаному практичному завданні виявлено запозичення з інших джерел без належного посилання, оцінювання такого завдання знижується у відповідності до виявлених порушень.

У випадку виявлення списування під час проведення поточного та підсумкового контролю, результати оцінювання такого студента скасовуються.

Неприйнятним є порушення норм моралі, зокрема негідне поведіння у громадських місцях, на території університету, вживання ненормативної лексики; завдання шкоди матеріально-технічній базі університету.

Вимоги до відвідування

Відвідування практичних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковими. У разі відсутності на занятті через хворобу або мобільність студент зобов'язаний самостійно виконати завдання відповідно до методичних вказівок, розміщених на навчальній платформі Moodle.

Допускається у порядку, встановленому НУВГП, вільне відвідування студентами навчальних занять відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання - <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Консультації з навчальної дисципліни відбуваються згідно графіку консультацій як в класичній формі, так і в онлайн форматі (наприклад через GoogleMeet).

Весь матеріал навчальної дисципліни (презентації, відео, методичні вказівки, конспект лекцій та ін.) розміщено на сторінці курсу для їх ознайомлення і доступні у будь-який час.

Мобільні телефони та ноутбуки можуть вільно використовуватись студентами на заняттях для виконання практичних та ситуаційних завдань, роботи із статистичними даними

Оновлення

Зміни до силабусу навчальної дисципліни можуть вноситись за ініціативою

викладача та за результатами зворотного зв'язку у порядку, визначеному нормативними документами НУГВП.

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення силабусу шляхом надання пропозицій гаранту ОП (або викладачу навчальної дисципліни) в бажанні оволодіти конкретними практиками, або надавати негативний відзив через опитування

Порядок опитування: зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:

<https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenti#226-vakist-osvity-normativni-dokumenty>

<https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenti#229-rezultaty-opytuvannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity>

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

Передбачено визнання (зарахування) результатів навчальної дисципліни або окремих її тем, набутих здобувачами вищої освіти в інших ЗВО (вітчизняних та іноземних) згідно з:

- Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу НУВГП. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>
- Порядком перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в НУВГП. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>
- Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08. 2015 р. №579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі можуть отримати доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

- електронні бібліотеки: <http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronnibiblioteki>
- База періодичних видань: <https://www.scimagoir.com/>
- Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів: <http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

Лектор   Самолюк Н.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва

Автор
Доцент

Наталія САМОЛЮК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №684 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000807E2D0054327D00